

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВП. НУБІП «БЕРЕЖАНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТУ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «КОМ'ЮНІТІ ПЛЮС»

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ

**Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

(21-22 листопада 2024, Запоріжжя)

м. Запоріжжя, Україна

2024

УДК 330.34(477):316.3:005.21(062.552)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького (протокол № 7 від 24 грудня 2024 року).

Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, 21-22 листопада 2024 року, м. Запоріжжя. 2024. – 278 с.

Збірник містить матеріали учасників IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління соціально-економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення», що спрямовані на розвиток наукових ідей та формування ефективних механізмів управління на державному, регіональному рівнях та у бізнес-середовищі в умовах інноваційних змін в економіці.

УДК 330.34(477):316.3:005.21(062.552)
© МДПУ, 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 МЕНЕДЖМЕНТ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ.....	8
Герчанівська С.В. ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
Диха М.В., Диха В.В. ОРГАНІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН.....	11
Захарова Н.Ю., Єременко О.О. АДАПТАЦІЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ДО ПОСТІЙНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИКЛИКІВ: СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	15
Захарова Н.Ю., Бутенко К.О., Новаторова П.О., Мазуров Р.Г. УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	19
Захарова Н.Ю., Грошовий О.В. ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ЗМІН.....	23
Захарова Н.Ю., Єлагіна І.В. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ У КОЛЕКТИВІ ПІДПРИЄМСТВА.....	28
Захарова Н.Ю., Ноздрань О.В. ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	33
Лісняк Г.Г. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ.....	38
Намлієва Н.В., Кашніков М.В. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	41
Намлієва Н.В., Крот Т.С. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	45
Намлієва Н.В., Фурін І.М. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ: ПРИНЦИПИ ТА МЕХАНІЗМ ЗДІЙСНЕННЯ.....	49
Павленко Л.Л., Павленко М.Г. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ГАЛУЗІ: ПРИНЦИПИ ТА СТРАТЕГІЇ.....	53
Павленко О.М., Романів Є.В., Височин Є.Р. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ: ВІД ВИНИКНЕННЯ ДО ВИРІШЕННЯ.....	56
Пилипенко К.А., Рунчева Н.В., Колеснікова Анна LA TOUR D'ARGENT PARIS (СРІБНА ВЕЖА) КУЛЬТУРНИЙ СИМВОЛ ПАРИЖУ.....	59
Романюк І.А., Бабко Н.М. ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	63
Сокіл О.Г. ІНТЕГРАЛЬНИЙ ІНДЕКС ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	66
Судомир С.М. ФОРМУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	71
Чкан І.О. РОЗВИТОК ТА НОВАЦІЇ ФІНТЕХ-ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ.....	75
Чкан І.О., Завгородня О.А. УПРАВЛІННЯ ДЕПОЗИТНОЮ ПОЛІТИКОЮ БАНКУ.....	78
Чкан І.О., Скиба С.І. ПЕРЕВАГИ ВІДКРИТОГО БАНКІНГУ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ.....	81
Шумінська О.Б. ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ ТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА.....	84
Щебликіна З.В., Аніщенко І.М. СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ.....	88
Щебликіна З.В., Зарецький Р.Д. УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ЯК СКЛАДОВА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ.....	93
Щебликіна І.О., Щебликіна З.В. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	96
Щебликіна З.В., Мельніченко Я.С. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	101
Щебликіна З.В., Підгаєцька Т.О. РОЛЬ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	107

*Щебликіна З.В.,
старша викладачка,
Підгаєцька Т.О.
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького
м. Запоріжжя*

РОЛЬ ОПЕРАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сучасний бізнес-світ перебуває у постійній динаміці змін, зумовлених технологічним прогресом, глобалізацією та зростаючими очікуваннями споживачів. У даному контексті операційний менеджмент відіграє ключову роль як інструмент адаптації підприємств до змін і забезпечення їхньої конкурентоспроможності. Він спрямований на оптимізацію всіх бізнес-процесів – від виробництва до маркетингу, від управління людськими ресурсами до логістики, інтегруючи їх у єдину систему задля досягнення стратегічних цілей організації.

Операційний менеджмент охоплює комплекс процесів, спрямованих на трансформацію різних видів ресурсів для створення продукції, надання послуг та виконання завдань. У структурі сучасного підприємства він не лише забезпечує реалізацію інновацій, але й виступає джерелом ідей для подальшого розвитку. Основна його роль полягає у впровадженні ефективних процесів і практик, які допомагають створювати стійкі моделі діяльності, підвищувати прибутковість та досягати стратегічних цілей

Мета операційного менеджменту – це сформувати ефективну систему управління операціями у виробництві. Він спрямований на побудову «керованих» виробничих систем шляхом виконання специфічних дій і процедур із завданням отримання ринкового результату діяльності фірми. Ринковий вибір може будуватися лише на чіткому професійному врахуванні об'єктивних обмежень, критеріїв та стандартів. Оптимальні операційні рішення вимагають від керівника перебування у центрі виробничої системи, що розвивається.

Поєднання в одному цілому основних факторів та аспектів діяльності підприємства – фінансових, організаційних, ринкових, технологічних та ін. – вимагає,

щоб процес формування ефективної системи управління здійснювався на базі раціонального управління операціями. [1, с.7]

Сучасне підприємство – це складна система, яка об'єднує різноманітні функції, зокрема виробництво, логістику, фінанси, маркетинг і управління персоналом. Кожна функція є важливою для реалізації економічних завдань і підтримки довговічності організації. Операційний менеджмент інтегрує ці функції, забезпечуючи їх злагоджену роботу, оптимальне використання ресурсів та підвищення ефективності, що дозволяє підприємству не лише досягати комерційного успіху, але й виконувати організаційну та соціальну місію.

Правильне управління операціями сприяє підвищенню продуктивності та ефективності у виробничих і невиробничих процесах та забезпечує високу якість продукції чи послуг, що, своєю чергою, залучає клієнтів, підвищує дохід і створює конкурентну перевагу. Операційний менеджмент відіграє важливу роль у формуванні стратегії підприємства, допомагаючи адаптуватися до викликів сучасного ринку та підтримувати стійкий розвиток.

У сучасних умовах операційний менеджмент спрямований на забезпечення прибутковості та ефективності бізнесу, тобто на те, щоб він виправдовував інвестиції та витрати, що були в нього вкладені. Іншими словами, в рамках операційного менеджменту організація управлінських процесів має бути налаштована таким чином, щоб кожна операція сприяла досягненню прибутку. Такий підхід може бути застосований до різних видів діяльності та процесів, в залежності від поставлених завдань та цілей, яких необхідно досягти.

Основні принципи операційного менеджменту включають орієнтацію на споживача, стратегічну спрямованість, взаємовигідні відносини з постачальниками та партнерами, а також процесний і системний підходи до управління. Важливими є забезпечення якості роботи та відповідальності персоналу, стабільність і безперервний розвиток його компетенцій, а також залучення працівників до прийняття рішень і командна робота. Також необхідно створювати атмосферу довіри та здорового психологічного клімату, який стимулює продуктивність і творчість. Постійне вдосконалення якості продуктів і процесів, ефективне використання ресурсів і

зниження витрат, гнучкість у реагуванні на зміни попиту, швидкість виробництва та обслуговування є важливими аспектами. Операційний менеджмент вимагає дотримання етичних норм, законів і міжнародних стандартів, особливо у сфері охорони навколишнього середовища. Керівники вищої ланки несуть відповідальність за реалізацію цих принципів у компанії.

До основних напрямків діяльності операційного менеджменту належать: управління процесами проектування та створення операційної системи, забезпечення стабільного функціонування системи, підвищення якості та продуктивності, здійснення перетворень і розвитку операційної системи. Інтеграція усіх складових забезпечує адаптивність, інноваційність і конкурентоспроможність організації, що є критично важливими в умовах динамічного ринкового середовища.

Велике значення в операційній діяльності має управлінський контроль. За допомогою попереднього контролю визначаються необхідність і можливість досягнення поставленої мети, шляхом виконання запланованих операцій, а також кількісної, якісної та структурної характеристики оптимальних варіантів операцій, які плануються, шляхом їхнього моделювання в часі і просторі. [2, с. 214].

Зв'язок між концепцією операційного менеджменту та сучасним підприємством є незаперечним, адже саме операційний менеджмент відіграє ключову роль у здатності організації адаптуватися до постійних змін ринкового середовища. Глобалізація, розвиток соціальної економіки, зміна споживчих уподобань і зростання конкуренції ставлять перед підприємствами нові виклики. Ефективне управління операціями надає компаніям можливість оптимізувати використання ресурсів, впроваджувати інновації та досягати сталого розвитку, що є критично важливим для забезпечення їх конкурентоспроможності.

Для успішного функціонування операційної системи сучасного підприємства важливо не лише розробити стратегії управління, але й визначити ключові завдання, які сприяють їхній реалізації. Завдання операційного менеджменту формуються відповідно до потреб бізнесу і змін у зовнішньому середовищі. Вони охоплюють різні аспекти діяльності, спрямовані на досягнення поставлених цілей.

На рис.1. зображено завдання операційного менеджменту сучасного підприємства

Рис.1. Завдання операційного менеджменту сучасного підприємства.

Чітке формулювання вищенаведених завдань забезпечує системність і злагодженість роботи підприємства, що є основою для ефективного управління операційними процесами. Завдяки цьому організація має змогу не лише відповідати сучасним викликам, але й утримувати лідерські позиції в умовах динамічного ринкового середовища.

Незалежно від розміру підприємства, його галузі або прибутків, операційний менеджмент є інтегральною частиною його функціонування та ефективності. Він

включає управління такими аспектами, як технології, людські ресурси, обладнання, інформація та інші ресурси, необхідні для забезпечення стабільного виробництва та надання послуг. Головна мета операційного менеджменту – досягнення максимальної ефективності й продуктивності, водночас оптимізуючи витрати та забезпечуючи високу якість продукції чи послуг.

Завдяки інтеграції операційного менеджменту з іншими функціями організації відбувається не лише підвищення ефективності діяльності, але й забезпечується швидка реакція на зміни ринку, впровадження нових операцій або адаптація існуючих. Саме це дозволяє компанії відповідати вимогам ринку та очікуванням клієнтів, що є основою її довгострокового успіху.

Таким чином, операційний менеджмент розглядається не лише як окрема функція, а як стратегічний інструмент, що сприяє розвитку сучасного підприємства, його стабільному функціонуванню та процвітанню. Його ефективність визначається ступенем досягнення цілей операційної системи, основними з яких є максимізація прибутку та задоволення потреб клієнтів.

Операційний менеджмент також є ключовим елементом стратегічного управління, що сприяє зміцненню конкурентоспроможності та стійкості організації. В умовах постійних змін ринкового середовища підприємства змушені адаптувати свої процеси, інновації та ресурси, щоб зберігати або покращувати свої позиції серед конкурентів. В такому контексті ефективність операційних процесів, забезпечена грамотним управлінням, стає вирішальним фактором.

Перед операційним менеджментом постає низка надважливих завдань, що полягають у: сприянні реалізації стратегічних цілей організації; оптимізації бізнес-процесів із метою раціоналізації витрат; підвищенні продуктивності та якості для досягнення конкурентних переваг на ринку; забезпеченні гнучкості та адаптивності операційної системи, дозволяючи їй швидко та адекватно реагувати на зміни в ринковому середовищі; здійсненні ефективного управління операціями, що забезпечує високу якість кінцевого результату, підвищуючи, тим самим, рівень задоволеності споживачів; впровадженні комплексу заходів для зниження операційних ризиків та забезпечення стабільності бізнес-процесів тощо. [3]

Досягнення високої конкурентоспроможності підприємства значною мірою залежить від розробки та реалізації стратегії операційного управління. Вона має враховувати сучасні виклики, зокрема жорстку конкурентну боротьбу, та зосереджуватися на ефективному використанні ресурсів, підвищенні продуктивності, зниженні витрат і впровадженні інноваційних рішень. Забезпечення високої якості продукції або послуг також є важливим елементом стратегії, що сприяє утриманню лідерських позицій на ринку.

Впровадження операційного аналізу, як механізму підвищення ефективності підприємства, можна застосувати на підприємстві. Операційною фінансовою політикою можна вважати фінансову політику саме в операційній діяльності. Інструментом операційної політики виступає операційний аналіз підприємства. [4,с.147]

Сучасний операційний менеджмент стикається з численними викликами. З-поміж ключових – швидкі зміни технологій, глобалізація, яка загострює конкуренцію, а також динамічні споживчі уподобання. Паралельно зростають вимоги до якості продукції, екологічної стійкості й ефективного управління ресурсами. Подолання цих викликів потребує впровадження інновацій, інтеграції автоматизованих систем і стратегічного підходу, здатного забезпечити підприємству конкурентні переваги в умовах постійної невизначеності.

У найближчі роки операційний менеджмент продовжить інтегрувати новітні технології, розширювати автоматизацію й орієнтуватися на сталий розвиток. Очікується, що компанії впроваджуватимуть такі інновації, як «цифрові двійники» – віртуальні моделі операційних процесів для тестування змін перед їх реалізацією.

Таким чином, операційний менеджмент є стратегічно важливою складовою сучасного підприємства. Його основна мета – забезпечення інтеграції всіх функцій організації для досягнення спільних цілей, що включає підвищення ефективності, продуктивності, зменшення витрат і забезпечення відповідності продукції найвищим стандартам якості. В умовах глобалізації, цифровізації та зростання екологічних вимог операційний менеджмент стає критично важливим елементом сталого розвитку

підприємств, що прагнуть зберегти лідерські позиції та досягти довгострокового успіху на ринку.

Список використаних джерел:

1. Баглей Р. Операційний менеджмент як складова частина ефективної системи управління підприємством. *Наука і бізнес: проблеми, перспективи та інновації в умовах воєнного стану*: матеріали X Національної науково-практичної конференції [Тернопіль, 10 листопада 2022 р.]. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2022. С. 7-8.

2. Щєбликіна І. О., Грибова Д. В. Основи менеджменту : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2015. 480 с.

3. Грідін О., Заїка С., Сагачко Ю. Операційний менеджмент у контексті застосування сучасних аналітичних інструментів до ухвалення управлінських рішень. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024, №4 (13), С.3-10. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.13-1> (дата звернення: 17.11.2024)

4. Щєбликіна І.О. Особливості вдосконалення фінансової політики підприємства в кризових умовах. *Виклики та перспективи розвитку нової економіки на світовому, державному та регіональному рівнях* : зб. матер. XVII міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 13-14 жовт. 2022 р. Запоріжжя. С. 147-148.